

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

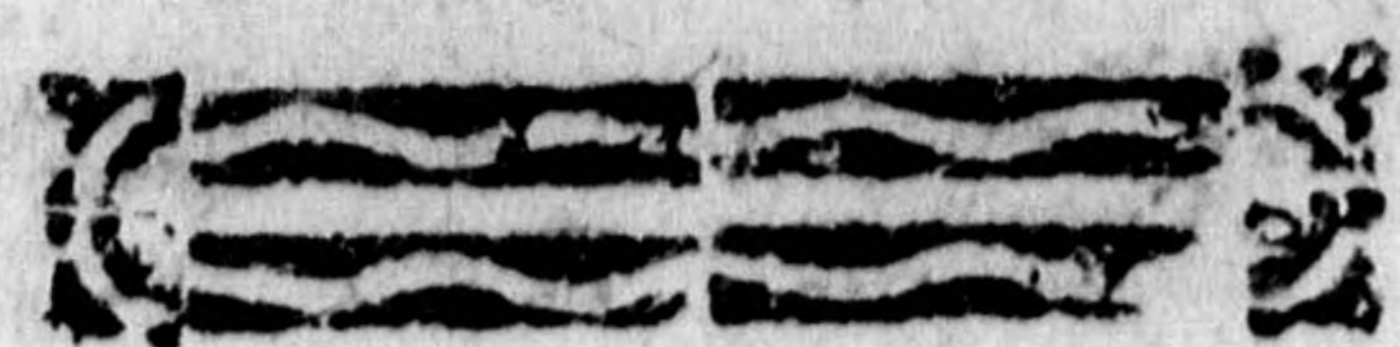
Indult BÉTSBŐL Szombaton 4. Aprilisben 1789.

Belső - Tudósítások.

A' F. Tsászár, a' meg-gyógyulásnak jó-reménysége alatt még mind ez óráig-isnyavalyás; de azonban a' maga terhes gondjainak izorgalmatofságától éppen nem üres. A' fő Hertzeg és Hertzeg Aszlzony kivánt egélségben vagynak: tegnap-is mind ketten kötsizni valának. — G. Hadih és B. Laudon még ma Bétsben vagynak; de ezen hónapnak 15-dikére a' Táborhoz váratik az első; mert ekkorra már meg-volt a' parantsolat, hogy az egész Tábor ösz-ve-mégyen, és úgy vélekednek, hogy ekkor bizonyon hozzá-is kezdenek valamihez. — Mi már a' Politikusoknak egyuehany Plánumait tettük a' mi

Olvasóink előtt közönségsé, mellyek szerint az ide-
 ji tsatázások fognának folyni; de gondollya-é vala-
 ki, hogy ezt a' Tsászáron H. *Kaunitzon*, G. *Hadi-*
kon és B. *Laudonon* kívül valaki tudhatná? Titkok
 titka ez mások előtt — nem akasztják ezt idő nap
 előtt senkinek az orrára; 's ha oda akasztanák-is,
 ha egy leg-bőltsebb Hadi-Vezérnek 8 nap kivánta-
 tik ennek meg-tanulására, mi egy fél-tudós és fél-
 részeges Politikusnak igen keveset olvashatnánk az
 orráról. — B. *Laudont* a' hideg el-hagyta és fenn-
 jár. A' napokban így szólítja-meg ő Felsége Báró
Laudont: „Nó kedves *Laudonom*! hát hogy va-
 gyunk? Alkalmasint Felséges Uram, felele; de tud-
 ja-é Felséged mi nélkül szükölködünk? Mind *Ha-*
dik mind én öreg katonák vagyunk; kik a' ma-
 gunk egészségünkről magunknak nem sokat hizelked-
 hetünk. A' hadi *Plánumat* tsak mi tudjuk; a' tsa-
 tában pedig sokszor egy jó alkalmatofságot nyújtott
 fertály órának el-múlatása, meg-fizethetetlen károk-
 nak lehet az oka. Ha történetből a' Vezér beteg
 lészén, mit tsinálunk ilyenkor; mert a' mi *Plánu-*
munknak tökéletes meg-tanulására leg-alább 14 nap
 kivántatik. Meg-áll ő Felsége, gondolkozni kezd,
 's azt kérdi: hát mit tsináljunk kedves *Laudonom*?
 Felséges Uram! el-kerülhetetlen mindenik Komen-
 dérazónak egy második Komendérazót adni; kit a'
Plánumra meg-tanítván, ha történetből valamellyik
 nyavallya, vagy egyéb által gátoltatnék, ott lész
 a' második Komendáns, ki leg-ottan elé-áll, és a'
 tudva lévő *Plánum*-szerint Vezérel. Rá-hagyá ő
 Felsége ezt a' Tanátsot, és G. *Hadiknak* Generál
Kinszki, B. *Laudonnak* pedig Gen. *Rouvroi* adatá-
 nak

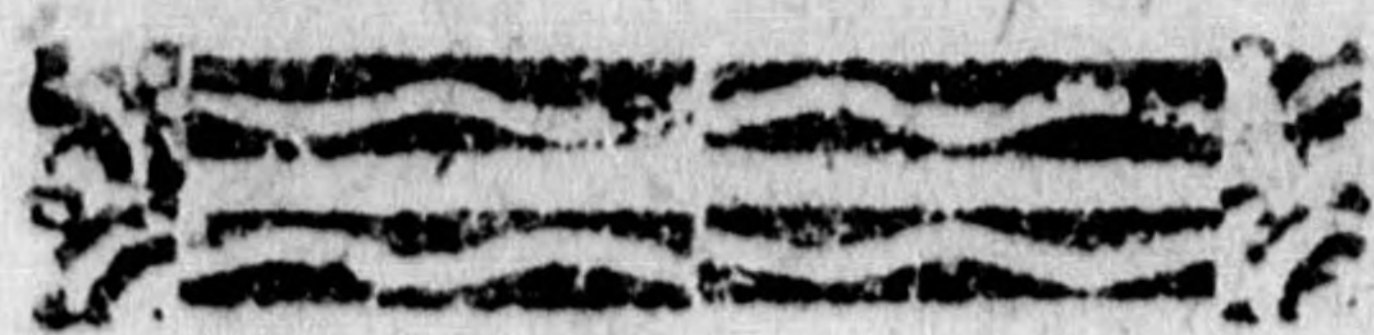
nak második Vezérel; Hertzeg *Kóburgnak-is* adatott valaki; de még nem tudjuk - ki. — A' Hertzeg *Koburg* Táboráról semmi bizonyost nem tudunk. — — Ezekben a' mostoha időkben még a' mi táborozó Népünk nem szállhatott-ki a' mezőkre; de gyül megszünés nélkül öszve a' szélekre. — Az *Allion*-hegye, mihelyt az idő engedi keményen meg-leszsz szállitva; a' *Veteráni Barlang* pedig kemény Sántzokkal vétetett körül. — Minthogy ő Felsége a' maga *Adjutántjait* el-botsátotta, Hertz. *Ponyatovszki* az *Erdödi Húszár Seregnék* Obestere leszzen, és a' bajuszát meg-hagyta, ki a' Magyar Nemzetet különösen szereti, és nyelvit tudja. — A' Magyar Sergek' *Réserva* Divízióji nagyobb részint a' Regementekhez indúltak. A' Buda mellett lévő *Mária Tzélből* a' H. *Eszterházi Miklós* reserva Divíziójának második osztálya, melly 600 főből áll, hajókon Pétervárára ment a' múlt héten; a' fő H. *Ferdinánd* Sergének reserva Divíziója pedig, minekutánna a' *Vurmzer* Húszár Sergéhez 300 vállagatott legényeket, és 200-at a' 4-dik *Batalionhoz* adott volna, Pesten keresztül *Eszekre* ment. — Ugy hallatik, hogy G. *Hadik* kikererte volna ő Felségétől, hogy a' maga Tseh-országban fekvő Húszár Serge a' Török előtt jelenhelsék-meg; mellyet ő Felsége meg-is engedett volna. — A' Péterváradhi hid már talpon-áll, és a' m. hón. 22-dikétől fogva már folyvált mennek rajta minden költözkedő Tábori-készületek Zemlinbe 's másuvá. — Gen. *Papilla* megint előbbeni hivatalyában lenni mondatik, és a' *Szuppáneki* őrzetet fogja igazgatni. — A' Zemlini Vár-hegyre irgalmat-

lan nagy 8 ágyuk vitettnek-fel; a' Városi őrizet-is
 lassanként erősítettik; de tsak approdonként, napon-
 ként és észre-vehetetlenül: egyszerre tsak 50 — 60
 emberekkel, hogy ne-tudják a' Törökök hány hét
 a' Világ. — A' *Nádasdi*, *Ferdinánd* és egynéhány
 Német Batalionok erről a' tályékról indulnak Hor-
 váth-országba. *Zvornikot* nagyon erősítik a' Törö-
 kök. A' *Bosznnyákok* többnyire *Travnik* és *Bányalu-
 ka*-felé mennek; a' Serviai Sergek pedig *Orsova* és
Beigrád között gyűlnek-öszve. — Minthogy *G. Ha-
 diknak* Szabátsnál fog szállása lenni, 9 Regementek
 Sabátshoz közzél a' Török földjén fognak táboroz-
 ni, kiknek Tákori helyek már meg-is vagyon hatá-
 rozva. — Februáriusnak vége-felé 500 Török jób-
 bágyok szökének által hozzánk, kiket a' Törökök
 észre-vévén utánnok indulának, *Pántsovánál* utól-ér-
 ték, hol a' miéinkel tsatára kelvén a' dolog, a'
 Törökök közzül nem tudatik mennyi, de a' miéink
 közzül 70 Szabad-sergefeink el esének; a' Szökevé-
 nyek pedig, kik közzül hasonló-képpen sokon hül-
 lottanak-el, tsak ugyan által-jövének és Aradra vi-
 tetének. — Ugy foly a' hire, hogy Gen. *Mitrovsz-
 kinak* Szállása *Ó-Grádiskán* fog lenni. — El-érte a'
Kurmzer Regementje a' maga tavalyi ohojtását;
 mert a' mint *Zemlinből* írják a' Bánátban öszve-vo-
 nattatik és edgyütt lézzen; *Gréfen* pedig Horváth-
 országban. Azok a' Vezérek, kiknek hadi-teszteknél
 tsak egy Divízió Húszár vólt-is, nagyon munkálód-
 nak, hogy ezeket meg-tarthassák, mint a' kikben
 nagy reménységeket helyhezttették; de ugy leszsz a'
 mint parantsolják. — Péterváran már 10-ezer fő-
 veny

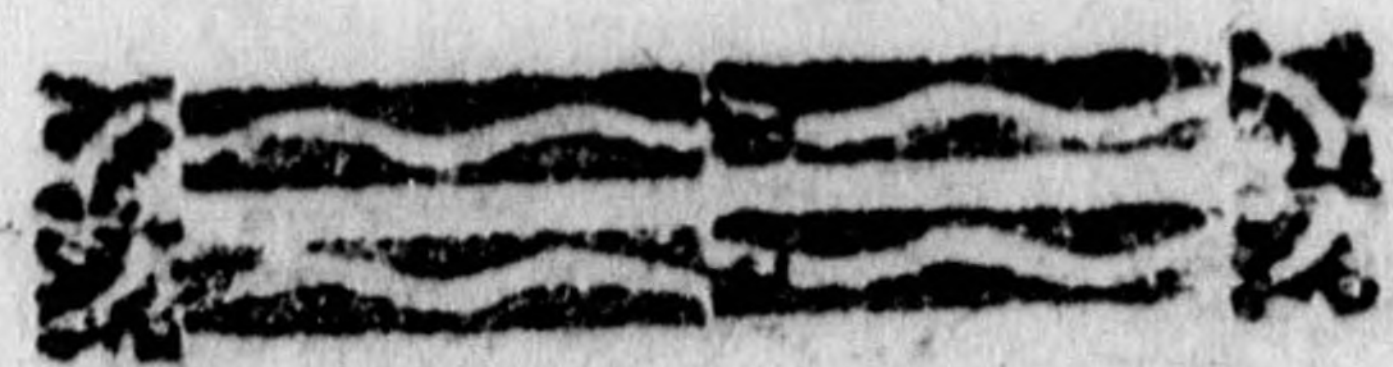
veny 'Sákok vagynak készen. — A' Bánátnak külömbb külömbb véghellyeiből a' katonaságnak kikelleték költözkednie a' posványos viznek áradásai miatt. — A' F. Császár Táborig-lovainak második osztálya Májor *Soki* Urnak vigyázatja alatt a' m. hón. 22-dikén Pestről Futak-felé indult. — A' Pofonyi Tudósítások-szerint, a' múlt héten Pofonyban minden Templomokban a' Katédrából hirdetteték ki, hogy mivel az ide való ezüst gombos Mentéjü Mészárosok a' marha-húst többbe hatadfél krajtzáron, már-is elég drága árron, vágni nem akarják, tehát mindeneknek, valamint Kereszténynek, ugy 'Sidónak szabad lészzen ezen az árron húst vágni és árúlni. — A' *Vurmzer* Húszár Sergének Verbunkja Pofonyban és az egész Vármegyében a' közelebb múlt hónapnak 26-dikán kezdődék-el igen nagy előmenetellel. Nem lehet ki-mondani, mely nagy örömmel mennek a' mi ifjaink minden-felé Húszárnak, de nem tsak a' mi ifjaink, hanem minden Nemzethéli Gavallérok ezekhez kívánkoznak; a' minthogy a' napokban-is egy ifjú Német Hertzeg kéredzék a' Húszárokhoz. — A' szörnyü mostoha idők nem engedték, hogy még eddig nagyobb hírekkel szolgálhassunk; de minden órán várhattuk. — Ö Felsége a' múlt h. 16-dikán egy F. Rendelése által 500 arannyot ígért annak; ki ezen kérdésre leg-jobban meg-felel: „*Mi az usora és Ki az usorazó? és büntetéssel fenyegetődző Törvények nélkül hogy lehetne azt meg-akadályoztatni.* Ezen 500 arannyakot a' fogja el-nyerni, ki 1790-ben első Májusig erre meg-felelvén és Bétsbe az Edgyesült U. Ném. Kanzzelláriára

ra feleletjét fel-küldvén, a' többek között leg-jobb-
nak találtatik. — Most érkezék egy bizonyosabb
Tudósításunk, mely-szerint H. Kóburg Oláh-ország
felé fog mozdúlni, és nem arra, a' merre sokon
gondollyák vala. — A' Lembergi Levelek-szerint Obe-
ster *Karajtzai* 5 ágyukkal, 1 Batalion *Kaunitz*, 3
Divisió *Barkó* Húszár, *Tászár* és *Lévener* Lovaság-
gal *Bakon*-felé meg-indúlt, és a' H. Kóburg Táborá-
nak ispotállya-is moldova felé vett rendelést.

Külső-orzági Tudósítások.

Lengyel-ország. — A' Királynak nyavallyás volta
miatt még máig-is ottan ottan félben-szakasztatnak a'
gyűlések; azonban Mártziusnak 9-dikén egy neveze-
tes gyűlés vala; melyben *Ribinszky* Püspök egy
Orátziójában meg-mutatá, hogy Európában egyné-
hány hatalmoságoknak nem tsak hasznas volna
Lengyel-országot a' maga előbbeni állapotjára ál-
lítani. hanem már munkába-is vették volna; azért
nékiek-is most kénék tellyes igyekezettel a' magok
szabadságokban munkálódní s. t. Ezen gyűlésben
adaték-bé azon Tudósítás-is, hogy 50 Orosz Húszá-
rok 2 töllok által-jövő született Lengyeleket erőszak-
kal akarnak vala a' magok határjokba által-vinni.
Ezt látván a' Lengyel Nemzeti Seregből 10 Lovas
katonák, kivánnják vala meg-akadályoztatni; mel-
lyen az Oroszok fel-indúlván tüzet adának a' Len-
gyelekre; de a' Lengyelek-is ugy viszontogolának,
hogy egy Orosz Kapitány el-esék, a' többi pedig
el-szalada. Ezen gyűlésben a' Királynak ki-kelleték
menni a' Státusok' nagy lármája miatt az Ország-
gyü-

gyűléséből. Nevezetesen olly nagy örömet okozott vala az egész gyűlésnek azon 10 Lengyel Lovasoknak vitézségek; melly-szerint 50 Orosz Húszároknak 10-en nem tsak ellent. állottanak, hanem azoknak Vezérjeket el-lőtték és magokat el-kergették, hogy ezen gyűlésben leg-ottan el-végzék, hogy ezek közül a' Nemefseket Tiszteknek tegyék, a' Nemteleket pedig leg-ottan meg-nemefittsék. Nevezetesen ki-mutotta a' maga buzgó Hazafiúi indulatját ezek eránt Gróf *Kzevuszki*, ki leg-ottan 10-ezer farintot rendelete ezen 10 Lengyel Lovasoknak az Ország-gyűlésében. Ebből a' kis tsatátskából a' tettik-ki, a' mit már a' *Kurir* egyfzer meg-irt vala, hogy a' Lengyelek nem rosz katonák — és, hogy egy Nemzete, Hazája és szabadsága mellett harczáló katona, mindenkor 10-et ér olytant, ki tsak a' minden-napi 5 — 6 krajtzárnyi 'Sóldért viseli fegyverét. — A' 12 dik Mártziusban tartatott gyűlésben azt akarják vala meg-állítani a' Státusok, hogy a' Papság közönségesen 30-at adjon 100-tól a' Státus költségére minden jövedelméből; de a' Papság addig keresé a' maga könnyebbítettését, hogy végre meg-határozzák 100-tól tsak 20-at fizetni a' Státus Calsájának ajándékba. Akár-mit irjanak s beszéllyenek némelleyek; de bizony álhatatosok a' Lengyelek még eddig a' magok fel-tett tzéljokban; nem külömben a' Svédok; a' honnan ezen háborút némelleyek hafszosnak a' Svédok; a' honnan ezen háborút némelleyek hafszosnak lenni sajdítják.

Ő Felsége a' Pruszszus Király a' *Mária Meny-be menetelének innepét helyre állította*, és arról kö-

vetkezendő Kabinétbéli parantsolatot adott - ki: —
 „ Kedves Státus Ministerem *Völlner!* „ Én Kegyel-
 metekkel tökéletesen egy értelemben vagyok, hogy
 a' fok böjti és innepi napok, a' Köz-népre és más
 bölts okokra nézre kárasok valának; azért az az
 én akaratom, hogy az én uralkodásom előtt el-tör-
 lött több Innep - napok az ő el-töröltetések-szerint
 maradjanak; ki-vévén a' *Mária Menybe menetelének*
innepét, mellyet a' maga nagyságáért, valamint
 hajdon, ugy ennek-utánna-is meg-kelletik ülnünk;
 azért az erről kelendő szükséges rendeléseket meg-
 tenni el-ne múlása. Berlin 4 - dik Mártzy 1789.
Fridrikh Wilhelm.

Erdélyből. — Erdélyben minden egyéb dolgok
 drágák; de a' Gabona minden-nap óltsódik. — Az
 ellenség itten tsendességben vagyon, és mi-is; de
 nem tsuda; mert az utak és Pafzfuszok teli vagy-
 nak még hóval, semmit sem lehet tsinálni. — Gen.
Hohenlöhe a' Széleknek meg-kémlelésekből már Sze-
 benbe vissza-jött. — Azon kedves emlékezetű Ob.
Turáti Ur, ki tavaly Augufusban a' *Bozzai* Pafz-
 fuzon áldozá életét a' maga Hazájáért, az árvák'
 Iftene óltalmában egy neveletlen Leányát hagyá ma-
 ga után, minden Atyai örökség nélkül gyámoltala-
 núl. Az ide való Nemesi Rend ezen Férfiúnak Ha-
 zája mellett tett érdemeit Leányában kívánván meg-
 hálálni; öfzve-állattanak fokon, és irások által mind
 magokat, mind örökösseiket arra kötelezék, hogy
 ők ezen neveletlen Kis-afszonykának rangja - szerint
 való neveltetésére, minden esztendőben bizonyos
 Summát adnának-öfzve, és a' maga 20 - dik eszten-
 dejéig nevelő - házban fognák tartani. — Ezek a'
 valóságos Nemes érzékenységű szivek — Ezek a'
 Hazát szivből szeretők, kik az annak óltalmában
 el-eszeknek hamvat-is betsülik.